

VÖRÖS ZÁSZLÓ

A veszprémmegyei szociálista párt hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Megjelenik

minden szerdán és szombaton.

POLITIKAI LAP.

Rákóczy-tér 9. szám.

Előfizetési árak: Egész évre 36 korona, félévre 18 korona, negyedévre 9 kor.
Egy lappeldány ára 50 fillér.

Nyilt-tér petitsora 2 kor. — Hirdetési áraink: Árszabás szerinti jutányos árak.

A vallás és a kommunizmus.

A falu népe mostanában oly sok mindent hall a kommunizmusról, hogy már nem is tudja kinek higgyen. Az egyik a templomok kommunizálásáról beszél. A másik a kisbirtok, kis töke, a harmadik meg pláne a nők „kommunizálásáról” mond nekik zavaros butaságokat.

Nem is csoda, hogy a falusi nép bizalmatlan velünk szemben, ha felkeresünk őket, amikor ilyen sok ostobasággal rémitgetik őket. „A vallást is elakarják törölni” ijesztgetik őket a mi jóakaróink.

Hát nézzük csak, miként is áll a dolog. Vegyük sorra és kezdjük a vallásnál.

A templomokat senki a világon nem akarja elvenni. Csak maradjanak a templomok a hívő lelkek menedékhelyei, ahol ők az ő hitük szerint lelki gyógyszert nyerhetnek beteg lelkiülettükre. Akik hiszik, hogy a templomra nekik szükségük van, azok csak járjanak a templomba. Csak gyógyítsák ott beteg lelkeiket. De azt nem fogjuk megengedni, hogy a templomból egyik felekezett a másik ellen, egyik embert a másik ellen szítsák. A templom legyen ezután az a hely, ahol a hívők magukba szállva álmódózhassanak a másvilágról és dicsőíthessék mindenki az Istenét úgy, ahogy az neki jól esik. Azt akarjuk, hogy a papok a templomot többé ne használhassák fel kortescélókra, ott ne a gyűlöletet, hanem a szeretetet hirdessék.

„Minden ember az Isten képe és hasonlatosságára van teremtvé” van írva a bibliában. (Pedig de sok rossz ember is van a világon!) Ha tehát igaz, hogy minden ember az Isten teremtménye, akkor nem tehetek sem én, sem a másik embertársam arról, hogy katolikus, vagy zsidónak teremtette az Isten, azaz hogy annak keresztelték. Születni csak emberek születnek és csak amikor már megszületünk, azután lehetett bennünk megkeresztelni. Tehát csak emberek születnek és nem zsidók és nem keresztények. Nem is vagyunk mi semminek az oka, annak sem, hogy születünk s annak sem, hogy kereszténynek, vagy zsidónak neveltek bennünket. Mert egyik esetben sem kérdezték meg bennünket. Nem kérdezték meg tőlünk, hogy akarunk-e születni, éppen úgy mint azt sem, hogy milyen vallásban akarunk felnevelkedni. S éppen azért mi azt akarjuk, hogy a vallást ne az iskolákban tanítsák, ahol különféle felekezeti gyermekek vannak együtt s amint azt tudjuk a gyakorlati életből, a

gyermekek lelkébe már az iskolákban elhintik a vallásnitás ürügye alatt a gyűlölet magvát. A gyermekek már az iskolákban külön csoportokra oszlanak aszerint, ki milyen vallás felekezethez tartozik. Már ezek a kicsikék, akiket így egymással meggyűlöltetnek, úgy jutnak ki az életbe az iskolák padjairól, mint zsidók, keresztények és nem mint emberek.

Ahelyett, hogy az iskolákban a természettudományokra s egyéb az életben szükséges tudásra tanították volna őket, teletöltték a fejüket vallási dogmákkal s ezektől egész életükön át — csekély kivétellel — nem tudnak megszabadulni.

Az életben igen sok ember a való életet is vallási szemüvegen át nézi. Ez igen sokszor összetűzésekre, veszekedésre ad okot és semmi esetre se válik az emberiség javára. A gyermekek nevelése szerintünk az iskolákban éppen azért kell, hogy új szellemben történjék, a vallásoktatásnak az iskolából való kiküszöbölésével, hogy a gyermekeket szabadon csakis a való életre, az igazságra, a természet szépségeire, a tudomány és művészet megismerésére tanítsák, mert csak az ilyen szellemben való neveltetés után lehetnek hasznos tagjai a társadalomnak.

A vallásoktatást végezzék el a papok a templomban, erre a célra a templom a legalkalmasabb hely és ebben a papokat senki a világon nem fogja megakadályozni.

Ha a papok templomokban tényleg a vallást fogják tanítani és nem gyűlöletet hirdetnek egyik politikai vagy társadalmi testület vagy szervezet ellen, ha a szószerket nem fogják kortes célokra felhasználni s végül, ha a templomból tényleg a Krisztusi tanokat fogják hirdetni s emberszeretetet fognak tanítani, akkor soha senki őket ebben a munkájukban nem fogja háborgatni.

Ez az igazság!

Jankovich Lajos.

Mi a szociális termelés

A Szociális Termelés Népbizottsága „Szociális Termelés” címen az üzemek alkalmazottai részére legközelebb hetilapot indít. A lap programjából, amely kifejti, hogy mit jelent a szociális termelés, a következőket adjuk:

A szociális termelés technikája lényegileg nem tér el a kapitalisztikus termelés technikájáról, mert hisz a szociális társadalom ugyanazokkal az eszközökkel, berendezésekkel folytatja a termelést, mint amivel a forradalom előtt termeltünk. A különbség a két termelési rend-

szer között mégis óriási és éppen ez a különbség tette elsősorban szükségessé a régi világrend megdöntését. Ezt a különbséget akarjuk mindenki előtt megvilágítani, mert minden érvelésnél, agitációnál erősebben hat az a tudat, hogy csak a szociális termeléstől várhatja a társadalom helyzetének javulását.

A szociális és kapitalisztikus termelés közötti különbséget legjobban a két termelési rendszer célja jellemzi. A kapitalisztikus termelés célja magánérdek. Nem azért termel, mert amit termel, arra a köznek szüksége van, hanem azért, hogy a profitját megkapja. A szükséglet csak ürügy a termelésre és a termelés maga eszköz arra, hogy a fogyasztókat megsarcolhassa. Nem az a célja, hogy a közszükségletet kielégítse, hanem elsősorban az, hogy a szükségletre való tekintet nélkül minél nagyobb profitja legyen. Bármennyire szüksége van a köznek valamire, ha annak termelése nem biztosít a tőkének profitot, nem termeli azt, míg ellenben a legfelelősebb cikket is vadul termeli, ha az nagy haszonnal kecsegteti. Hogy ez tényleg így van, annak klasszikus példái láthatók a háború alatt. Mikor az egész társadalom a legnagyobb inszégben volt, mikor még jobban hiányzott a falat kenyér mint most, akkor töbözött a profithajza a legszemérmertlenebbül a köz rovására. Csak egy példát említek. A háboruban mint tudjuk, megtiltották az árpának sörgyártásra való felhasználását, mert az árpa kellett a kenyérhez. A sörgyárak erre az árpát a cirok magjaival igyekeztek pótolni, felverve annak az árát a lehetetlenség határáig. Erre természetesen a termelőket a gabonatermelés rovására nagy területeket vetettek be cirokkal, annyira, hogy a kormány kénytelen volt rendeletileg megszabni a ciroktermelésre használható földterületek nagyságát. Minden termelő előtt ismerve volt a nagy kenyérség, tudták, hogy a városok proletárjai és a katonák az éhenhalással küzdenek, tehát tudták, hogy mindenekelőtt gákonatermelésre van a köznek szüksége, minthogy azonban a ciroktermelés több profitot hozott, bár arra a köznek semmi szüksége nem volt, mégis azt termelték volna minden földjükön. És így volt ez a kapitalista rendszerben mindaddig az összes termelési ágakban és így van ez a kapitalisták állam-berendezéseknél még ma is, kivétel nélkül mindenütt.

A kapitalisztikus termelésnek nem célja az, hogy minél kevesebb munkaidő és anyagfelhasználással minél többet produkáljon. Ilyen irányu törekvése minden termelőnek csak a maga üzemére terjed ki, ami azonkívül van, az ránézve annál előnyösebb, minél tökéletlenebb, minél kevésbbé versenyképes.

Az egyes gyárakban, üzemekben a legnagyobb titokban tartanak a kapitalista főnökök minden olyan eljárást, berendezést, mellyel a termelést fokozni, javítani lehet, vagy melyekkel munkát, energiát és anyagot lehet megtakarítani. Ennek folytán a kapitalisztikus termelés berendezkedésénél nincsen egy üzem sem, melynek a berendezése, vezetése olyan tökéletes lenne, mint lehetett volna, akkor, ha ismerték volna egymás hasznos tapasztalatait, találmányait. És ha van is egy pár aránylag jónak mondható üzem, annál több van olyan, amely ma már lehetetlen anyag-kihhasználással dolgozik. Egy termelési rendszer megbirátásánál pedig nem az egyes üzemek, hanem az üzemek összessége jöhet csak számításba.

A szociális termelési rend — mint már a nevében is benne van — közérdekű termelés és így tehát a termelés célja sem lehet magánérdek, hanem csakis a közösség, a társadalom érdeke.

A közszükséglet itt nemcsak ürdög a termelésre, hanem az egyedüli ok, a termelés maga pedig az eszköz a szükséglet kielégítésére.

Semmit sem szabad termelni, amire nincs szüksége a társadalomnak és legelőször, legelső sorban azt kell termelni, amire legnagyobb szüksége van, ha a létfenntartáshoz szükséges termék mindenki számára biztosítva van már, csak akkor kerülhet a sor a fényűzési és kényelem cikkek gyártására és pedig úgy, hogy azokból mindenki egyformán kivehesse a maga részét.

A szociális termelés célja minél kevesebb munkával, idővel és anyaggal minél többet termelni még pedig nemcsak az egyes üzemekben, hanem az üzemek összességében.

Minden újítás, minden hasznos eljárás, minden jó gondolat az egész társadalomé, azt nemcsak hogy átvehetik az egyes üzemek egymástól, hanem a közösség érdekében mindenhol be is kell vezetni. A szociális termelés az adott viszonyok mellett a rendelkezésre álló legelőkelőbb eszközökkel, a legjobb vezetés mellett kell, hogy történjék. Ilyen termelési rend mellett a meglévő eszközökkel is hamarosan megteremthetjük lerongyolódott társadalmunkban az általános jólétet.

Május 1.

Minden megnyilvánulásban impozánsan, hatalmas ünnepek keretében ünnepelte Veszprém proletáriátusa május elsejét. Ünnepi díszbe öltözött az egész város, a házak vörös dísz öltözött, vörös szín volt a ruhákon, vörös ünnep volt a lelkekben, a felszabadult, boldogan ünneplő lelkekben.

Régen hat órák kezdődött az ünnepi zenés ébresztővel. Délélt a színházban és a volt legényegyleti helyiségben az iparos szakszervezetek, a kaszinóban a közfelfelügyelők, az Elite kávéházban pedig a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak ünnepelték a május elsejét. Ünnepi szavatok, beszédek, a május elsejének, a nagy ünnepnek méltatása, az Internacionale hangzott mindenütt.

A vörös katonák a lakonyában ünnepeltek. Zsurek elvtárs volt az ünnepi szónok. Lendülettel beszédben méltatta a május 1. jelentőségét, ismertetve a III. internacionale munkáját és utasításait. Rámutatott arra, hogy milyen fontos a bajtársi viszony fenntartása és ápolása a volt tiszt és volt legénység között. Lelkes hangulatban osztott el mindentül a tömeg, hogy délután még lelkesebben gyülekeztek.

A vásártérn volt a gyűlékezés. Szakszervezetek szerint zászlók alatt, zeneszóval vonult a menet a Rákócý-térre, ahol 3 óra után kezdődött a népgyűlés. Zene és a dalárda éneke vezette be a gyűlést. Utána Csuka elvtárs szavalt. Majd Jankovich elvtárs beszélt. Magas szárnyalású beszédben méltatta a május 1. jelentőségét. Rámutatott beszédben arra, hogy az örvendés az ünnep mellett, nem közönséges seregszemle a mai, hanem megmutatjuk a kihasználtságot a harcokésségünket.

— Az eszme valóságá vált, mondta beszédben, sok volt a küzdelem, az üldöztetés, de megérté, mert megadatot, hogy így ünnepelehetünk a mai szent napot. Ezen a nagy napon nem mulaszthatjuk el, hogy ismételtén meghajtsuk a zászlónkat, levegyük a kalapunkat apostolaink és vértanuinak emléke előtt. Győzelmi nap a mai. Még nem teljes ugyan a győzelem, de a mai világnép elsősorban minket illet meg orosz testvéreinkkel együtt. Nehéz küzdelem előtt állunk, sok az ellenség, de nem proletár az ellenség, hanem a tőkés, a kihasználtságot. Sok nehéz feladat áll már előttünk

de bizunk, mert megvalósul a kommunista ideál.

A tanácsköztársaság ezeréves mulasztásokat pótolni fennállása óta. Mindent a dolgozóknak, semmit a henyélőknek.

A lövészárkokban kapitalista érdekekért szenvedtünk, most a saját életünkről, létünkről van szó, harcolni fogunk minden eszközzel, minden csepp vérünkkel, de nem adjuk ki a kezünkben a hatalmat.

Lusztig elvtárs volt a következő szónok. Rövid de annál tartalmasabb beszédben hasonlított össze a mai napot a tizenkét év előttivel, mikor először vonult fel Veszprémben pár bátor előharcosa az eszmének, hogy megünnepelje a május elsejét.

Röland elvtárs szavalt. Magyar elvtárs saját szerzeményű verseit olvasta fel, majd Szőke elvtárs javaslatára a gyűlés határtalan lelkesedéssel elhatározta, hogy a forradalmi kormányzótanácsot táviratilag üdvözlí.

Koszorus elvtárs beszéde és az Internacionale eléneklése után a gyűlés véget ért.

Este a vas-, fa- és szabómunkás szakszervezetek és az építőmunkások saját helyiségeikben, a többi iparos szervezetek a színházban, a magántisztviselők és ker. alkalmazottak pedig az Elite-kávéházban rendeztek kabarét művészi programmal. Előadás után reggelig tartó táncfalat fejezték be a május 1. megünneplését. n. z.

Minden kisembernek megmarad az értékpapirokban elhelyezett kisvagyon.

A Pénzügyi Népbizottság a következőket közli:

A pénzügy népbizottságához napról-napra érkeznek oly értelme levelek és megkeresések, amelyekben a kisvagyonok tulajdonosai azt kérik, hogy a hadikölcsönökben és egyéb értékekben lévő kisvagyonukat megkapják. Minthogy a Pénzügyi Népbizottság minden egyes ilyen levélre, illetve megkeresésre válaszolni nem tud, ezen az uton hozza az érdekelt tudomására, hogy minden kisvagyon, kistőke, meg fog maradni a tulajdonosok birtokában.

Már az a rendelkezés, amelyet a Pénzügyi Népbizottság arra nézve kiadott, hogy mindenki, akinek akár belföldi, akár külföldi értékpapír van birtokában, helyezze azt el valamely, a Tanácskormány felügyelete alatt álló pénztézetnél, azt célozta, hogy megállapítható legyen, vajjon mely értékpapírok származtak tényleg megalkarított fillérekből, munkabérekéből, kisemberek keresményéből, hogy azután a Pénzügyi Népbizottságnak módjában legyen intézkedni, hogy ezeknek az értékpapíroknak szelvényeit kifizethessék.

Nagyon természetes, hogy a Pénzügyi Népbizottság szigorúan fogja ellenőrizni, hogy mely értékpapírok származtak tényleg kisvagyonokból, nehogy olyanok is részesüljenek ebben a kedvezményben, akiknek vagyona proletárvagyonnak nem tekinthető.

A május elsejei ünnepi előadások.

A mi szocialista tünnepünknek Veszprémben elegendő páratlan nagyszabású volta abban is megnyilvánult, hogy annak keretében a matiné és kabaréelőadások (sajnos, ezekre a fogalmakra megfelelő magyar szó alig van) egész sorozata zajlott le. A rendezőség szándékosan tervezte úgy, hogy külső zajos mulatozások helyett az ünneplést bensőbbé tegye és alkalmat adjon minél több elvtársunknak a közvetlen közreműködésre. Az egyes szakszervezetek iza án

nagy ambícióval iparkodtak a legjobbat tani és meg lehet állapítani, hogy tőrekényes siker koronázta. Anélkül, hogy bármely más szervezet buzgalmat és sikerét elhanyagolnának, mégis különösen meg kívánják csirülni a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak szakszervezetét, mely ugyancsak mint este igazán sok jószándékkal és szelleggel, kiválóan szép és tartalmas szolgált hálás közönségének.

Egyébként az egyes ünnepekkel kapcsolatban a következőkben ismertetjük:

Az önálló iparosok, építő- és földmunkások és a hozzájuk csatlakozott többi szervezetek matinéja délelőtt 9 órákor kezdődött a színházban, mely — mondani se kell — utolsó szegletig megtelt. Kövessy Miklós nagy meg talpra esett kis beszéddel az ünnepi matényen meg két beszéd hangzott el. Egyik Pintér Lajos fejlette ki keresetlen, világos és meggyőző módon a május elsejei szakszervezetek jelentőségét, a másikban Tóth elvtárs a földmunkások szövetségének titkárja mélyen rázta szintén nagyon hatásosan ugyanezt a széddével a propaganda célok is eredményesen szolgált. Szavaltak Hungler György és Sándor, továbbá a kis Mihályfi Emilia, kedvesen és ügyesen elszavalt verse a egyik legsikerültebb száma volt.

A közalkalmazottak és vasutasok matinéja d. e. 10 órákor folyt le. Itt az ünnepi beszéd két Kacska László és Erdős Béla tartották, két beszéd nivós tartalmával, szép előadások mellett volt a tárgyhoz és az alkalomhoz. Szólt Csuka József és nagyon emelte a matiné hangát a dalárda közreműködése, előadva a Marsallé és a Proletárindulót.

A vas-, fa- és szabómunkások igen hatásosan rendezték májusi ünnepeiket, melynek várakozáson felül fényesen sikerült. Délelőtti megnyitó beszédet Rauch Jenő tartotta, melyben ismertetve a népszabadság nagy ünnepeit, Utána Brozman Mariska szavalt egy költeményt a közönség nagy tetszése mellett majd a népzenezek eljátszották a Marsallé. Este 8 órákor kabaréelőadás volt. Tóth elvtárs igen szépen szavalt, Nagy Lajos kuplét szavalt, Rosenberg Erzsike, Kertész István és több táncszámmal emelték az ünnepelelést és megérdemelték azt az óriási tapsot, amelyet kaptak. Dobronoki Ilonka mint bájos kis művésznél módleány kedves énekével hódította meg a közönséget, a „Pletyka“ című kis vigjátékot pedig Szloboda Ilonka, Kotacsek Ferenc és Krenyóval tal adták elő jó összetanulással és igen ügyesen. Winkler Dani konferált és kuplét szavalt, hogy nem elég szerencsésen választotta meg a kuplét és ezzel szereplésének hatását romlalt. A kabarét Rauch Jenő záróbeszéde és zenei mulatság jezte be. Utána kezdett vette a kedélyes táncmulatság.

A magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak ünnepeiket színhelyeik előtt, illetve — más nagyobb helyiség hiányában — az e célra kitértet Elite kávéházban tartották. Délelőtti matinéban Révész Odón elnök mondott lelkes hangú megnyitót, Politzer Béla elszavalt saját szerzésű, igaz szociális érzéssel áttöltött alkalmi ódáját, ifj. Neumann Sándor tartalmas és őszinte szimpátiával fogadott ünnepi beszédben változta a szocializmus (örökvései), megvilágította a mai helyzetet, Cornelius János Ritter Lőrinc sok tapsal honorált zeneszámokkal adott elő, végül Süle József mondott szavatót. — Este a szakszervezetek megrendelt nagyszabású mulatságot rendezett akkora közönség előtt, hogy a kávéház összes helyisége mellett még a Kaszinót is fel kellett használni. A kabaré műsorából mindenekelőtt a konferét

Reminger Imrét kell dicsérnünk szellemes, ru-
góra való és a jóízűt sohasem sérő szerep-
ésért. Meglepő szépen énekeltek Lichter Dezső
és Rosenfeldné Krausz Sári, ismert művészi
képességéről tett tanúságot Steiner Ella zong-
orajátékával. Csendes Bözsike hatásos melo-
dráma szavaltatá Gréci Mariska kísérte zong-
orán. — Paládi Lajos jóízű humorral tele cse-
vegést, Wildenauer János aktuális stórfákat adott
elő, Süle József ezuttal is kifogástalanul szavalt,
majd a szakszervezet énekkara mutatkozott be,
majd a Komássy pár néhány graciózus, művészi
kacsalával fejeződött be az előadás. Utána tánc
következett, mely a legkiütöbbs hangulatban a
késő hajnali óráig tartott.

Általában örömmel állapítjuk meg, hogy
az összes szakszervezetek kitettek magukért,
munkájuk eredményével meg lehetnek elégedve
és bizonyára mindnyájunknak emlékezetes, ked-
ves emléke marad az 1919. év vörös májusa.
h. z.

A burzsoázia tévedései.

A burzsoázia, amely vakságában rá-
zúdította a világra a világháború kata-
strofáját és evvel aláírta saját halálos íté-
letét, most folytatja a rombolás munká-
ját. Amit a munkásság belátása és em-
beries érzése sima, vértelen folyamatként
akart az életben érvényesíteni, azt a ka-
pitalizmus robbanással, tragédiákkal, vér-
rel és könnyel teli összeütközéssé sűrít
össze. Az a hadjárat, amelyet a nemzet-
közi ellenforradalom indított a magyar
tanácsköztársaság ellen, végeredményében
nem lesz egyéb mint végrehajtása an-
nak a halálos ítéletnek, melyet a világ-
háborúval mondott ki saját magára. Azon
már túl vagyunk, hogy a hazának fogal-
mával mit teit a burzsoázia, amely né-
hány héttel ezelőtt a területi integritás
jelszavával üzött játékok. Magyar urak
hívták az országba a cseheket, ők vezet-
ték most a haza földjére a románokat.
Idegen imperialisták fegyveres erejével
akarják levetni azt a társadalmi rendet,
amelyet nem emberek egyéni elhatáro-
zása, hanem elháríthatlan gazdasági tör-
vények hoztak létre. Fogadjuk el valóság-
nak, amit a magyar burzsoák akarnak,
vegyük úgy, hogy az általuk vezetett
idegen haderőknek sikerül Magyarorszá-
got elfoglalni, sikerül-e nekik azokat
az okokat, amelyek a régi gazdasági
rendet lehetetlenné teszik, szintén le-
vteni. Az idegenvezető magyar urak
vissza tudják-e szerezni patrónusaiktól, a
román, cseh és szerb burzsuaziától az
ezek által elragadott területeket, amelyek
az iparnak nyersanyagot szolgáltatottak?
Ki fogják fizetni az ország sohasem sejt-
tett nagyságúvá növekedett államadósága-
it? Elő tudják-e teremteni az ország
kalosodásához szükséges összege-
ket és miféle eszközök vannak arra,
hogy a termelés munkáját megindítsák?
A legrövidebbre nyírbált és lakosságának
a háború áldozatait és nyomora által
felére redukált munkabírású magyarság-
nak tizenhétzser annyit az államadósága,
mint amennyi adósága a hajdan béke-
beli Magyarországnak volt. A háború
utáni Magyarországnak nincs egy ép vas-
uti vonala, nincs lokomotívja, nincs vas-
uti kocsija, nincsenek hajói, nincsenek
gépjei, nincs állatállománya, egyáltalán
nincs semmije, amivel a termelést meg-
indíthatná. Hol az a haderő, amely mind-

ezeket előteremti?
Tisza István kormányozhatott a szu-
ronyok erejével, mert akkor meg volt
mindaz, ami most már nincs meg de
hogy akarnak itt ismét kormányozni a
magyar urak? Tudjuk, hogy a burzsoázia
gondolatában benne él az államcsőd
terve azzal a providenciális bölcsességgel,
amely a magyar „történelmi osztályok“
politikáját mindenkor jellemezte. Azt
mondják, hogy „egyszerűen nem fizetünk
hadiadóságot“.

Minden bank, minden vállalat, tehát
a termelési eszközök minden egyes magán-
tulajdonosa, elvesztette ezzel a vagyonát.
A kereskedelmi banknak 150,000.000 K
az alaptőkéje és másfélmilliárdnyi a hadi-
kölcsön-érdekeltsége. Megmaradhat-e a
kereskedelmi bank egy óráig is, ha az
alaptőkéjének tizszeresét kitévő kinnlévő-
sége egyszerre semmivé válik. A keres-
kedelmi bank tehát bele bukik abba, ha
a hadikölcsön semmivé válik, amint hogy
belebukik ebbe a többi nagy és kicsiny
bank és velük buknak az adósaik és velük
buknak a hitelezőik. Nem lesz aki meg-
indítsa a termelő munkát és kereset nél-
külvé válik Magyarország munkássága.
A féltelmetes nyomor, kétségbeesés és
elkeseredés olyan anarchiája következik
be ezzel, amilyent a legizobb fantázia
sem tudna elképzelni. A kommun állam,
amely kezébe vette a termelés eszközeit,
elmondhatja, hogy ezt vagy azt teszik az
államadósággal, mert az ő szempont-
jából az államcsődkérdése már a ter-
melés, hanem a politika kérdése. A
kommún azt teszi az államadósággal,
amif jónak lát, de ez nem befolyásolja
annak a lehetőségét, hogy a termelő
munkát az adott körülményeknek meg-
felelően megindítsa és legjobb belátása
szerint folytathatja. A burzsoázia most
idegen segítséggel akarja lehetetlenné
tenni a kommunizmust, az egyedül lehe-
tőséges tényezőt, amely az országot ebből
a katasztrófából kiveti, amelybe a há-
ború sodorta. A szerencsétlenek akik
önzésüktől és bosszuvágyuktól nem lát-
nak, nem tudják, hogy mit cselekesznek.
Ha árulásuk sikerrel járna, akkor az
ország nyomorán kétségbe esnének és sok
bajon keresztül megint csak odakerül-
nének vissza ahol most vannak: a kom-
munizmushoz. Ez a visszatérés azonban,
ha árulásukat véghez viszik, már nem-
csak osztály, hanem egyéni katasztrófájuk
is lesz. A véráldozat amelyet a munkás-
ságra rónak, szörnyű vetés, amelyet ők
fognak majd learatni. Ők a gyűlölségnek
és bosszúnak magvetői: az idegenvezető
burzsoák.

Képek a májusi vörös ünnepről.

Hogy bevezetőül valami szellemességgel
kezdjük, beszéljünk... az időjárásról. Nagyon
soknak fátt emiatt a feje, nem fogja-e a rossz
idő megzavarni, az eső elmosni a gyönyörűnek
ígérkező ünnepet. De legjobban drukolt talán
a plakát írója, aki előre beharangozta május el-
sejéről, hogy „az ébredő tavasz legszebb napja“.
Szerencsére az idő is ugylátszik szocialista,
mert az ünnep napjára kivételesen igen kegye-
sen viselkedett és ezzel nagyban elősegítette
annak nagyszerű, pompás lefolyását.

Hatalmas benyomást keltett a katonaság
részvétele, a kitűnő tartású gyalogsági zászlóalj,
a hajmáskéri tüzérek, géppuskás osztagok. Sa-

jatos érzés vett rajtunk erőt; ime a régi imperi-
alista kor requisitumai, ágyuk, puskák, trombi-
tajelek, és ime mindez a szegény proletárságért.
És úgy éreztük, hogy ezeket valóban csak a
szükség parancsolja ránk, mert a mi gondolat
és érzelmi világunkhoz valahogy mégis jobban
illik, ha derék katonatestvéreink kezében puszka
helyett kalapács van és a tüzér ágyufaltes
helyett szántógépen ül. És derék katonáinkkal
együtt azért tüntettünk, hogy minél előbb így
legyen.

Igen kedves és sokakra könnyezésig meg-
ható volt a diákok és diáklányok csapata, de
különösen a diák fuvózenekar. Ez már kora
reggel akcióba lépett, a népzeneészeket kivül
ők is megcsinálták a maguk ébresztőjét, de a
delutáni ünnepen is kivették részüket. A pro-
letárdiktatura érdekében láthatóan őszinte buz-
galommal futták a kürtöl, verték a dobot és a
cintányert. — Az elvonuláskor a polgári iskolai
leányokat, kik a párhelyiség előtt testületileg
megállítottak, a rendező kétszer is buzdította
szétfoszításra, de csak nem mozdultak. Végre annak
okát tudakolva, az egyik kis lány pajkos-sze-
mermesen az ott lézengő diáknézetre pillan-
tantott. Ebből minőnt megértettünk.

Kiváló volt a rend. És sajtóságság, nem-
csak a szervezeten felvonult munkások, hanem
a nagyközönség is dicséretes rendet tartott.
Szinte meglepő volt, amint a közönség a ren-
dezők minden utasításának készséggel engedelm-
kedett. Ez nem a diktatura fegyelme volt, ez
annak belátásából eredt, hogy itt minden érte,
a népet történi.

Legalább 8 ezer főre tehető az a hatalmas
embertömeg, amely a felvonulásban részt vett.
Le kell szőgezni, hogy Veszprémben soha sem-
miféle alkalommal és semmiféle hatalom — le-
gyen az szellemi vagy fizikai erő — nem tudta
megközelítőleg se ily mértékben mozgósítani a
város közönségét. Vajjon át tudták-e mindnyá-
jan érezni, milyen fenséges esemény az, hogy a
mai pénzsovár, önös, kapitalista korban egy
város közönsége olyan abszolút ideális, eddig
csupán utópiákban élő társadalmi rendszer gya-
korlati megvalósításáért száll sikra, mint a kom-
munizmus. Megadott nekünk látni, érzékelni
azt a csodát, miképpen alakul át egy egész tár-
sadalom. És láttuk, hogy ez nem is olyan ne-
héz, mint a régi rend annak idején hirdette.
Csak biztos célkitűzés mellett, szabadon érvá-
nyosulni kell hagyni és nem piszkos mellék-
csatornákon levezetni az emberek jóakarát,
energiáját. Ugy tünt fel, mint egy szép álom,
pedig valóság volt.

Hogy közben előnyomulnak a csehek, meg
a románok? És ha úgy volna? Mi nem királyt
ünnepeztünk, akit el lehet kergetni, nem felfújt
nagyságokat, cifra hadsereget, miket tönkre
lehet tenni. Egy eszmének hódoltunk, melynek
nem árt a puskagolyó, a szuronydöfés. — Az
agynak nem lehet megparancsolni, hogy ne
gondolkozzanak, a sziveknek hogy ne érezzenek.
És ahol egy nép, vagy annak többsége érzeni-
ben és gondolaiban összeforr, ott ez ellen nincs
fizikai hatalom, mely érvényesülni tud. Az a
tömeg, Veszprém város többsége, mely a május
elsejei hatalmas tüntetésen részt vett, bizonyára
hazavitte magával azt az elhatározást, hogy a
 régi rendszert soha többé túrni nem fogja.
A lezajlott vörös májusi nap, mint egy vörös
tűzszlop örök iránymutató lesz az eddig biztos
támpont nélküli botorkáló népek; világítani
fog a népszabadság, jólét, kultura útján és hevi-
teni fog lankadatlan cselekvésre. És ha így lesz,
nem dolgoztunk hiába. (h. z.)

HIREK.

— A szociális termelési ügyosztály
beosztása.
Vezető: Erdős Béla.
Közigazgatási ügyek: Zakariás Antal.
Kereskedelmi és ipari anyagügyek: Tisztartó
Sándor.
Általános kereskedelmi ügyek: Heller Marcell
Kisipari ügyek: Fehér Ferenc.

Közfuvar, bevásárlási jogosítványok kiállítására
szállítási es pénzkültetés: Péterfy Károly.
Iráttár, iktatás: Lubrinc Antal.
Minden egyes esetben az illetékes előadókhoz kell fordulni.

— **Eljegyzés.** Klavanya Rezső és Kozma Eszti (Veszprém) jegyesek.

— **Felhívás az állami tanítókhöz.** A vármegyei művelődési és oktatásiügyi szakosztály intézőbizottsága ezúton is felhívja a menekült és mindazon állami iskolai tanítókat, kik bármely állami pénztárból huzzák is fizetéseiket, a volt tanfelügyelőségen annál is inkább jelentkezzenek, mert ellen esetben fizetésük beszüntetése iránt javaslat tétetik a közoktatásiügyi népbizottsághoz.

— **A lakásügyi hivatal vezetésével** Tóth János városi tanácsi tag bizatott meg, az ő utasítása nélkül lakást senki igénybe nem vehet.

— **A szociális termelési ügyosztály munkája.** Hatalmas munkát végez a szociális termelési ügyosztály, lázasan dolgozik, hogy nagy feladatát elvégezhesse. Rövid működésének máris van szép eredménye, egy sereg újonnan szervezett vállalat, a szocializált vállalatok egész sora, melyek már mind a köznek dolgoznak nem kapitalisták vágják zsebre a hasznót.

Folyamatosan van a városi vörös zenekar megszervezése. — Szocializálták a városi mozi. Közél 50% kal szállították le a helyi lakosokat, kiadtak a vörös katonáknak 600, a gyermekmenhelynek 33, összesen 633 ingyen jegyet. A bevétel 23060 K 90 f., a kiadás 16888 K 33 f., marad 6177 K 57 f.

Szocializálták a gőzfürdőt is. Serényen folynak a munkálatok, míhelyt a munkát befejezik, a fürdő szocializált üzemként nyílik meg. Szerveztek gépjárató közüzemet. A közüzem Johannides elvtárs vezetése alatt már megkezdte működését, főleg gazdasági gépeket javít. Szervezés alatt áll egy cipőjavító közműhely, azonkívül az összes veszprémi mosodákból alakítandó mosóközüzem. Szocializálva lettek még: a Veszprémben építés alatt álló gőzmalom és a Veszprémi Kötő- és Szövőgyár.

— **Tanítói beosztások.** A vármegyei művelődési és oktatásiügyi szakosztály intézőbizottsága Dieber Rezső állami tanítót az urkúti, Bécén Ferencet az ószi, Gyenge Józsefet a marcalgeryei, Szvoboda Jankát az enyingi, Domonkos Endrét a nagyvácszonyi és Szladiacs Etelt a balatonfőkajári iskolához osztotta be.

— **Repülőgépmegfigyelő állomás.** A város a demarkációs vonalhoz közel fekszik és ezért bár nem valószínű, mégis fennforog annak lehetsége, hogy a várost ellenséges repülő támadása éri. Az ellenséges repülő megfigyelésére a katonai parancsnokság a tüztoronyban repülőgépmegfigyelő állomást létesített és támadás esetén az állomás kürtöze a tüztorony erkélyéről rohamjelét fog fújni, amelyet a katonaság kürtösei azonnal tovább adnak. Felhívatik mindenki, hogy a jelzés megadásakor védett helyre, pincébe stb. menjen, az utcán ne firtózkodjék, mert ezáltal testi épségét kockáztatja.

— **Országosvásár Veszprémben.** A május hó elején Veszprémben tartani szokott u. n. Flórián-napi vásár folyó május hó 5-én lesz megtartva a pápai-uti vásártéren.

— **Tűzifaárverés.** Folyó május hó 6-án a veszprémi káptalan tulajdonát képezett úgynevezett rátóti erdőben tűzifaárverés lesz megtartva. — Vevők reggel 9 órakor a helyszínen (Lókul-ut mellett) jelentkezhetnek.

— **Az ifjummunkások munkabér megállapítása.** A forradalmi kormányzótanács 64. számú rendelete értelmében az ifjummunkások részére a munkáltatók a következő órabéreket kötelesek fizetni: 1-50 korona és 2-50 korona közötti óránként aszerint, hogy melyik tanuló hány éve van már alkalmazva és pedig az első évben óránként 1-50 korona, a második évben 1-80 korona, a harmadik évben 2-10 és a negyedik évben 2-50 korona. A kormányzótanács rendelete értelmében ezen órákért kötelesek a munkáltatók 1919. évi április hó 14-től kezdve az ifjummunkásoknak fizetni. Akik ellátást kapnak, fizetést nem igényelhetnek. A napi munkaidő 8 (azaz nyolc) óra.

eddig még ismeretlen tettes kilopta a mintegy 201 korona pénzt, egy kis aranyláncot és szürjegyet tartalmazó kis pénzerszényét. Vörös órság az ismeretlen tettest nyomozza.

Szakszervezeti mozgalmak.

Földmunkások és kiszagdák figyelmébe! Fölvívjuk a földmunkások és kiszagdák figyelmét, hogy szervezkedési ügyekben forduljanak tájékoztatásért a veszprémmegyei földmunkások és kiszagdák titkárságához: Veszprém, Vármegyeház, földszint.

Háztartási munkások figyelmébe! A „Háztartási Munkások Szakszervezeté”-be belépni óhajító munkások elvtársak folyó május hó 4-én hétfőn és május hó 8-án csütörtökön délután 6 órakor jelentkezhetnek felvétel céljából a Szocialista Párt iparostanoncsiskolai helyiségében.

Anyakönyv.

Születés.

Nyék Sándor vármegyei hivatalnok és Radovics Gizella Erzsébet fia László József, r. k. — Ondráczek Károly asztalossegéd és Sas Mária fia Béla, Géza, r. k. — Németh János napszámos és Onodi Irén leánya Anna, r. k. — Vinglman Mihály földmives és Veingärtner Terézia fia Mihály, r. k. — Sándor Elek máv. kocsirendező és Sall Jolán Margit fia József, ág. ev.

Halálozás.

Jäger János 2 hónapos, r. k. — Bokrossy Viktor magánzó 69 éves, r. k. — Vizner János nyug. biztosítási tisztviselő 79 éves, ág. ev. — Takács Erzsébet 3 hónapos, r. k. — Vinglman János 16 hónapos, r. k. — Tóth Ferenc 18 hónapos r. k. — Stern Lipót Géza hordár 61 éves, izr. — Özv. Strenner Jánosné Steigler Terézia háztartásbeli 68 éves, r. k.

Házasság.

Reider Mihály (özv.) cipészsegéd r. k. és Gergő N. — Siki Lajos ácsegéd r. k. és Bauer Terézia r. k. — Cibor Ferenc urad. erdőőr r. k. és Eszes Emma Vilma r. k. — Árvay Viktor József vörös hadseregbeli toborzó tiszt r. k. és Kukorely Katalin r. k. — Mihályka József földmives r. k. és Stenger Mária r. k. — Molnár János urad. mezőőr r. k. és Szalay Katalin r. k. — Kovács István urad. ispán r. k. és Nyári Katalin r. k. — Horváth István cipészsegéd r. k. és Babics Mária r. k. — Nagyvári Béla cipészsegéd r. k. és Boros Mária (özv.) r. k. — Rédl Károly János (özv.) máv. mozdonyfelvigyázó r. k. és Fix Julianna r. k. — Habenicht Flórián kovácssegéd r. k. és Praczók Vilma r. k. — Németh János szobafestősegéd r. k. és Szöllösi Erzsébet r. k. — Steigler István téglagyári munkás r. k. és Bostai Mária r. k. — Pataki Ferenc cipészsegéd r. k. és Szabó Róza r. k.

2080|1919. vö. szám.

Hirdetmény.

Munkások betegségi és baleseti biztosításának kiépítése tárgyában a forradalmi kormányzótanács XXI. k. T. E. sz. rendelete a vörössérség parancsnokságánál hivatalos órák alatt megtekinthető.

Veszprém, 1919. május 2.

Próder,
vörössérség-parancsnok.

Veszprém r. t. városi intézőbizottsága.

6101|1910 szám.

Pályázati hirdetmény.

A városi szegényháznál üresedésben lévő szegényházi felügyelői és két szakácsnői állásra pályázatot hirdetek.

A felügyelő munkaköre: a szegényház ételmezési ügyeinek lebonyolítása, a szabály-

A felügyelő évi fizetése 4000 korona. Mészterbeni járandósága: ételmezés a szegényházban előírt menü szerinti, lakás, fűtés és világítás. A szakácsnők ételmezésben részesülnek. A pályázati kérvények 1919. május 15-ig nyújtandók be az intéző-bizottság elnöke részére képes hadirokkantak, a szakácsnői állásban pedig a hadiözvegyek a pályázatnál részesülnek.

Veszprém, 1919. április 30-án.

Neumayer,
intéző-bizottság elnöke.

A komáromi törvényszék.

318|1919. szám.

Hirdetmény.

A komáromi törvényszék közhírré teszi, hogy Gaál Lajosné, Csintalan Klára helyettes lakos részéről az 1911. évi l. t. c. 748. §-a alapján előterjesztett kérelem folytán az 1914. október hó 18. napján a galíciai orosz frontán állítólag hősi halált halt Gaál Lajos névű honvéd gyalogezred 11. századbéli katonája földmives, volt hetényi lakos elhalálása miatt megállapítása iránt az eljárást a mai napon megindította és az eltűnt részére ügyvéd, kul dr. Schmiedthauer Vilmos ügyvéd, komáromi lakost rendelte ki.

Felhívja a törvényszék az eltűnteket, mindazokat, akiknek az eltűnt életbenléte tudomásuk van, hogy a bíróságot vagy az ügyvéd gondnokot az eltűnt életbenléteről értesítsék, egyzersmind közöljék azokat az adatokat, amelyekből az eltűntnek életbenléte megállapítható, mert ellenkező esetben a bíróság a hirdetménynek a Budapesti Közlönyben közzétett harmadszori beiktatását követő naptól számított három hónap telte után a bizonyítás felhagyásával eredményéhez képest az eltűnt elhalálozását tényét bírósággal meg fogja állapítani.

Komárom, 1919. évi március hó 12-én.

Dr. Gefferth Elek,
törvényszéki bíró.

A kiadmány hitelesítője:
Béda Zoltán
kezelő.

A komáromi törvényszék.

307|1919 szám.

Hirdetmény.

A komáromi törvényszék közhírré teszi, hogy Major Ferencné, Csintalan Lidia helyettes lakos részéről az 1911. évi l. t. c. 748. §-a alapján előterjesztett kérelem folytán galíciai harctéren Boknya nevű helység közelében 1914. évi október hó 31-én járőrszolgálat közben állítólag hősi halált halt Major Ferenc 31. honvéd gyalogezred 11. százada beli katonája földmives volt hetényi lakos elhalálása miatt megállapítása az eljárást a mai napon megindította és az eltűnt részére ügyvédnek dr. Mohácsy János ügyvéd, komáromi lakost rendelte ki.

Felhívja a törvényszék az eltűnteket és másokat, akiknek az eltűnt életbenléteről tudomásuk van, hogy a bíróságot vagy az ügyvéd gondnokot az eltűnt életbenléteről értesítsék, egyzersmind közöljék azokat az adatokat, amelyekből az eltűntnek életbenléte megállapítható, mert ellenkező esetben a bíróság a hirdetménynek a Budapesti Közlönyben közzétett harmadszori beiktatását követő naptól számított három hónap telte után a bizonyítás felhagyásával eredményéhez képest az eltűnt elhalálozását tényét bírósággal meg fogja állapítani.

Komárom, 1919. évi március hó 12-én.

Gefferth, Elek,
törvényszéki bíró.

A kiadmány hitelesítője:
Béda Zoltán